

Apostolkodás

Eredményközpontú világunkban sokakban gyakran felmerül a kérdés: vajon melyik a hatékonyabb apostolkodás: meggyőző szavakkal, okos tanítással - vagyis komoly felkészültséggel - érvelni Krisztus mellett, vagy pedig különösebb magyarázkodás nélkül, egyszerűen „csak” gyakorolni a szeretet cselekedeteit, úgy, ahogy az élet elénk hozza.

Természetesen nem lehet egyértelmű választ adni erre a kérdésre, hiszen az értelemre ható szóbeli meggyőzés és a szeretet szívre, érzelmekre ható cselekedetei egyáltalán nem zárják ki egymást. Sőt, szükségszerűen egymás kiegészítőiként hatékonyak csak igazán.

Annak az apostolnak, aki a szavak erejét használja fel arra, hogy Krisztust hirdesse a világnak - mert erre kapott hivatást - nyilván nem jut ideje arra, hogy egész napját a szegények és a betegek ápolásával töltse, mert gyógyító beszédeihez éppen az Istennel való egyedüllét meghitt csendjéből meríthet erőt. S ha élete idejét úgy emészti fel ebben a szolgálatban, hogy beszédeivel ezeket vezet el az Istenhez, vajon ki merné a szemére vetni, hogy csak beszél-beszél, de nem cselekszik. Hiszen az ő esetében éppen a beszéd a szeretet cselekedete.

Ugyanakkor egyáltalán nem biztos, hogy a szeretet cselekedeteit látszólag buzgó igyekezettel gyakorlók között mindenki teljes odaadottsággal áldozza fel magát. Mert a jóság - kívülről csak egyféléképpen látható - tetteinek gyökerei épp úgy eredhetnek menekülésből, gőgből, önigazolásból, vagy tüntető „alázatból”, mint Krisztus iránti elhivatottságból.

Menekülésből, vagyis, hogy inkább elégetem magam a jóság cselekedeteinek oltárán, - hogy „szó ne érje a ház elejét” - csak a szívem titkait ne kelljen átadni Istennek. Ilyenkor tulajdonképpen a személyiségem legbensőbb szobájába kopogtató Jézus elől menekülök az irgalmasság külső cselekedeteibe.

Az a gőg is vezérelhet, hogy valamely belső hiányomat kipótoljam. Hiszen a gőg a magával elégedetlen és a Krisztusban még feloldódni nem tudó ember kényszerű önbókja. Az ilyen ember sokszor különleges jócselekedetekre ragadtatja magát, amelyekre „méltán” büszke lehet, s amelyek kiemelten előkelő helyet biztosítanak számára a jótévők sorában. A gőg nem a sikertől vagy sikertelenségtől függ, ugyanis ennek megítélése teljesen szubjektív lehet. A gőg - amely nem a szeretet meleg sugaraival, hanem az öndicséret hideg műfényével veszi körül az ÉN-t - végül is tisztán látható jele annak, hogy nem tudunk még lemondani a világ elismeréséről. A gőg ugyanis az Istennel való bensőséges kapcsolat hiánya. Elismerésre mindannyiunknak szüksége van. Ám amíg az átadott életű ember a bensőjében lakó Krisztusból merít, addig a Krisztusban még gyökértelennek a gőgre, vagyis önelismerésre van szüksége ahhoz, hogy ezt a jó érzést kicsiholja magából. Önigazolásból is fakadhat jótékonykodás, hogy lám, mégiscsak van bennem szeretet. Ezen az úton lehet legfájdalmasabban megtapasztalni, hogy a szeretet cselekedeteit jóság nélkül is végre lehet hajtani. Ilyenkor nem a szeretetet éljük, hanem csak cselekedeteket gyakorlunk. Ha a keményszívűségem miatt képtelen vagyok belülről áradó jósággal szeretni, akkor kettőt tehetek: vagy térdre borulok és engedem, hogy Isten összetörje, aztán meggyógyítsa a szívem; vagy pedig továbbra is keresztény kötelességből, elhidegült lélekkel, jóság nélkül teszem a jót másokkal. Az akarat kényszeréből születő „jóságnak” ezeket a cselekedeteit nyugodtan nevezhetnénk akár (ön)adminisztratív szeretetnek is, amely statisztikailag is kimutatható jócselekedetekben látja igazolva önmagát.

A tüntető „alázatból” származó jócselekedetek annak a sérült léleknek a sajátjai, aki „fennkölt” hivatásával valahol összeegyeztethetetlennek tartja, hogy „megváltó energiáit” csip-csup kis jótettekben váltsa aprópénzre, de mégis megteszi. Tüntetően igyekszik

bizonyítani maga és mások előtt is, hogy ő nemcsak okos, de jó is. Mivel hiányzik belőle az irgalom, e „jószág” elszenvedése inkább összefacsarja, mint megnyitja a szíveket.

"Ne ítéljétek, hogy meg ne ítéljenek. El ne ítéljétek senkit, hogy titeket se ítéljenek el" (Lk 6,37).

Nem mondhatom tehát, hogy az egyszerre százezrek értelmére és szívére ható prédikátor többet tesz Jézusért, mint az utcáról haldoklókat felszedegető, halkszavú szent, És azt sem állíthatom, hogy egy személyes kapcsolat szeretet-fürdőjében megújult lélek többet ér, mint annak a tömegnek a mérhetetlen megindultsága és lelki megnyílása, amelybe a Szentlélek kifürkészhetetlen úton oltja be a megtérés kegyelemsugarait. Nem mondhatom, mert nem tudhatom. A Szentlélek ott fú, ahol akar, működését ésszel fölfogni a legcsillogóbb emberi értelmet is térdre kényszerítő, meddő próbálkozás volna. Kár is ezzel kísérletezni. Azt azonban nyugodt lélekkel kijelenthetjük, hogy Jézussal való bensőséges kapcsolat nélkül a szavakban csillogó értelem, vagy a csendben munkálkodó szeretet sem lehet igazán hatásos. Mert ez a titok nem a szavakban vagy a tettekben van, hanem a személy átadottságában. Abban a meghatározó felismerésben, hogy minden Jézusért, őérte, őbenne és őáltala történik.

Aki a Krisztusért való munkálkodásban túl nagy jelentőséget tulajdonít magának, vagy nélkülözhetetlennek kezdi érezni magát - kibújva ezzel az elvonulás és az újra feltöltődés kötelezettsége alól -, az félő, hogy máris mellékösvényre tévedt.

Aki a maga apostoli munkáját a „megtérített”, vagy frissen becserkészett lelkek száma alapján hasonlítja össze mások apostoli munkájával, és egyáltalán, akiben felmerül az összehasonlítás igénye, az már eltávolodott attól a misztikus és mégis mindennap megélhető igazságtól, hogy minden Krisztusban van elrejtve. Hiszen tudhatjuk, hogy nem mindig az aratja le a termést, aki a magot vetette. S ki tudja valóban megtért-e mindenki, aki ezt vallja magáról, vagy akiről mi szeretnénk azt hinni, hogy a mi szavunkra fogadta be az Istent?

Az apostoli munka lényege a személyes szeretet kisugárzása. A lélektől-lélelig érő szeretet meleg áramlása, amelynek hátterében nem a megtérítés, hanem a megajándékozás szándéka áll. A többit Istenre kell bízni.

Ne legyünk eredményhajhászok, mert lehet, hogy személyes szeretetünkkel azt is közelebb vezettük Istenhez, aki életünket látva ugyan nem válik rögtön hívővé, de felébred benne az emberi jóság és az igény, hogy több legyen annál, ami eddig volt.

Ugyanakkor lehet, hogy százakat vezettünk már Istenhez egyszerű keresztény szeretetünkkel, anélkül, hogy tudnánk róla. De gondoljuk csak el, talán jobb is, ha nem tudjuk. Lehet, hogy magunk is megijednénk attól a kegyelemtől, amellyel az Úr rajtunk keresztül vonzotta magához őket.

Az Isten szeretete mélységeket feltáró hatalmas titok, amelyeknek mindenki részese lehet, aki merész ugrással beleveti magát.

Simon András